

Załącznik nr 2 do
Uchwały Nr X/75/2024
Rady Powiatu Drawskiego
z dnia 19 grudnia 2024 r.

Załącznik nr 3
do Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
w Powiecie Drawskim na lata 2024 – 2028

**PROGRAM
ODDZIAŁYWAŃ PSYCHOLOGICZNO - TERAPEUTYCZNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
REALIZOWANY W POWIECIE DRAWSKIM**

WSTĘP

Program psychologiczno – terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową stanowi ofertę oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową realizowaną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim. W czasie realizacji programu osoby nabywają umiejętności komunikowania się, konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów w rodzinie bez stosowania przemocy, jak również uznają odpowiedzialność za swoje czyny. Program oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych jest jednym z elementów systemu działań, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej, zmniejszenie jej negatywnych następstw w życiu rodzinnym oraz społecznym na terenie powiatu drawskiego. W niektórych przypadkach wskazane jest również objęcie pomocą i wsparciem członków rodziny poszczególnych uczestników.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programów oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową stanowi art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2024 r., poz. 424 z późn. zm.). Program opracowany został z uwzględnieniem Wytycznych do realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w województwie zachodniopomorskim stanowiących załącznik do pisma z dnia 18 września 2024 r., znak: WZPS-5.9421.32.2024.AJ oraz Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób prowadzących te programy oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz. U. z 2023 r., poz. 1164), jak również na podstawie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024 -2030.

REALIZATOR PROGRAMU

1. Realizatorem programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową jest samorząd powiatu drawskiego, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim będący faktycznym realizatorem niniejszego programu.

2. Zadania związane z realizacją programu obejmują:

- nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami i działaniami nakierowanymi na osiągnięcie zakładanych rezultatów,
- rekrutację uczestników programu,
- obsługę finansową programu,
- monitoring programu we współpracy z innymi podmiotami i instytucjami,
- pozyskiwanie partnerów w realizacji programu i współpracę z nimi.

3. W związku z tym, że oddziaływanie psychologiczno-terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową ma charakter programów działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw tych osób zajęcia prowadzić będzie psycholog –

posiadający uprawnienia do prowadzenia zajęć psychologiczno-terapeutycznych z dużym doświadczeniem w pracy w ramach przeciwdziałania przemocy domowej.

4. Koordynatorem programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Drawsku Pomorskim.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródło finansowania – dotacja celowa z przeznaczeniem na realizację programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową – Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki oraz środki pozyskane z innych źródeł.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do osób dotkniętych problemem przemocy domowej. Adresatami programu są osoby, które uczestniczyły i ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, **jednak nie jest to warunek bezwzględny.**

FORMY PRACY

1. Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową realizowany będzie przez okres trzech miesięcy w miejscu, w którym nie udziela się pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej.

2. Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową będzie prowadzony przede wszystkim w formie spotkań grupowych w wymiarze 60 godzin zegarowych uzupełnionych pracą indywidualną. Przerwy między kolejnymi zajęciami nie będą dłuższe niż tydzień.

3. Grupa powinna liczyć pomiędzy 5 a 15 uczestników i ma charakter zamknięty. Niemniej zasada dołączania kolejnych uczestników obowiązuje do drugiego, trzeciego spotkania. W kolejnych spotkaniach nie wprowadza się nowych uczestników.

4. Grupa może mieć charakter koedukacyjny, co jest korzystne ze względu na możliwość poznania podczas pracy perspektyw innej płci.

REGUŁY UCZESTNICTWA

1. Każdy uczestnik programu podpisuje kontrakt, w którym między innymi zobowiązuje się do:

- systematycznej obecności na zajęciach,
- bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i z innymi ludźmi oraz natychmiastowego zgłaszania takich faktów osobom prowadzącym w celu omówienia i podjęcia działań zapobiegających dalszym tego typu zachowaniom,
- powstrzymywania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych.

2. Adresatami niniejszego programu są pełnoletni sprawcy przemocy domowej, dlatego zasadniczym warunkiem przyjęcia do programu jest uznanie przez nich faktu stosowania przemocy we własnej

rodzinie, natomiast nie powinien to być warunek konieczny. Warunkiem wystarczającym może być chęć dokonania zmiany w swoim zachowaniu lub chęć naprawy relacji w rodzinie, a także każda inna motywacja, która wpływa na wolę aktywnego udziału w programie.

3. Nabór uczestników będzie odbywał się na podstawie skierowania przez zespół interdyscyplinarny lub inne instytucje (sąd, policja, ośrodki pomocy społecznej, zakład karny itp.) do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

4. Zgodnie z art. 9b ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej osoba stosująca przemoc domową po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową ma obowiązek:

- zgłosić się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych w przepisach ustawy,
- ukończyć program psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową w terminie określonym przez podmiot realizujący ten program,
- dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

5. Do programu nie przyjmuje się osób:

- z zaburzeniami psychicznymi,
- z zaburzeniami osobowości
- uzależnionym od alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, które nie zakończyły programu psychoterapii uzależnień.

6. Odmowa uczestnictwa w programie następuje w czasie wstępnego rozpoznania diagnostycznego, prowadzonego w trakcie sesji indywidualnej.

7. Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

DOKUMENTOWANIE DZIAŁAŃ

Wszystkie działania wobec osób objętych programem psychologiczno-terapeutycznym, w tym osiągnięte efekty, będą dokumentowane poprzez:

- listy obecności,
- podpisane przez uczestnika zgody na kontakt z partnerami i instytucjami,
- korespondencję z urzędami i uczestnikami,
- ankiety,
- dokumentację indywidualną: ogólne zapisy – podstawowe dane informacyjno-diagnostyczne, kontrakt, tematyka spotkań – karta pracy z klientem (bez opisywania szczegółów sytuacji zdrowotnej i emocjonalnej klientów).

ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez nabycie wiedzy i umiejętności alternatywnych zachowań oraz kształtowania nowego stylu życia, bez zachowań przemocowych, kształtowanie relacji opartych na wzajemnym szacunku.

Cele szczegółowe:

- wzbudzanie motywacji wewnętrznej do zmiany zachowania poprzez analizę przyczyn postępowania i wgląd w mechanizmy własnych zachowań,
- zdobycie lub poszerzenie wiedzy i umiejętności powstrzymywania się od zachowań przemocowych,
- nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu problemów i konfliktów bez użycia przemocy,
- nabycie i kształtowanie umiejętności prospołecznych, w tym: asertywności, empatii, rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych, w tym radzenia sobie ze stresem, lękiem i złością,
- poszerzanie samoświadomości, zwłaszcza w kontekście własnych zasobów oraz ograniczeń i negatywnych stereotypów funkcjonowania w relacjach rodzinnych,
- nabycie i doskonalenie umiejętności wychowawczych i rodzinnych opartych na wychowaniu bez przemocy,
- rozwój umiejętności związanych z budowaniem relacji rodzinnych, partnerskich,
- pogłębianie wiedzy na temat wpływu przemocy na relacje społeczne i sposobów jej przeciwdziałania,
- diagnozowanie potrzeb i nabywanie umiejętności dobierania prawidłowych strategii w ich zaspokajaniu,
- wzmocnianie postawy odpowiedzialności wobec siebie i innych.

WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU

1. Zakończenie programu łączy się z oceną celów osiągniętych przez uczestnika.
2. Osoba stosująca przemoc otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu. Dokument potwierdzający ukończenie programu będzie wydany w sytuacji udziału osoby stosującej przemoc w minimum 70 % spotkań oraz osiągnięciu celów zawartych w niniejszym programie.

MONITOROWANIE I OCENA

1. System monitorowania obejmuje:
 - postęp względem zaplanowanych założeń, działań i rezultatów programu,
 - zachowanie związane z przemocą u osób uczestniczących w programie w trakcie jego trwania oraz do 3 lat po jego zakończeniu,
 - rozpoczęcie monitorowania przed upływem 3 miesięcy od zakończenia udziału w programie.
2. Monitorując program należy szukać odpowiedzi na pytania:
 - czy podejmowane działania prowadzą do osiągnięcia celu finalnego?
 - czy program wymaga przeformułowania działań?
 - czy adresaci programu zachowują się zgodnie z oczekiwaniami?
3. Celem monitoringu jest sprawdzenie, czy zaplanowane działania w końcowym efekcie są użyteczne dla odbiorców i współodbiorców, którymi w tym przypadku są rodziny osób stosujących przemoc.

4. Do oceny skuteczności działań programowych niezbędna jest współpraca z partnerami programu, szczególnie tymi, którzy realizują programy przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy domowej.